
Školné vysoké školství nevyřeší

Školné vysoké školství nevyřeší

Ekonom, 24.6.2010, rubrika: Názory & komentáře, strana: 41

Školné je jedním z klasických nástrojů, jak dosáhnout určitého cíle. Dejme ovšem důraz na slova jedním z nástrojů, který musí být součástí komplexního systému. Sám o sobě toho totiž moc nesvede. Co by se mohlo na českých vysokých školách změnit po zavedení školného?

Kvalitu vysoké školy dělají dobří učitelé a dobří studenti. Vyučující se zavedením školného nezlepší. Studenti jako skupina ano, protože odpadne část těch, kteří si uměle prodlužují prázdniny. Tato »parta« nebude ale dle mého soudu příliš početná. Pokud navíc školné bude odložené a s podmínkou minimální mzdy, bude to studenty tížit ještě méně. Kladu si proto zároveň otázkou, k čemu tedy školné, když se z něj stane pouze další daň na výplatní pásce čerstvého absolventa.

Především bakalářští studenti jsou často pro vysoké školy chodící měšce peněz již dnes a budou i po zavedení školného. Budou to měšce pouze o něco těžší. Nic víc.

Studoval jsem ve Švédsku, kde žáci automaticky od státu dostávají peníze, aby si pokryli náklady během studia. Pokračoval jsem v Nizozemsku, kde je školné přibližně 20 tisíc korun za semestr. A byl jsem ve speciálním programu na univerzitě ve Spojených státech, kde mě dva měsíce stály čtvrt milionu korun. Ani v jednom případě si nemyslím, že školné ovlivňovalo kvalitu či dostupnost vzdělání. Z pohledu studentů to byl akceptovaný fakt tak, jako jsou motoristé smíření s roční dálniční známkou.

Stejně tak si nemyslím, že by se měly změnit poměry mezi veřejnými a soukromými vysokými školami. Se školným nebo bez něj budou chtít ti nejlepší uchazeči o studium mezinárodního obchodu jít na Vysokou školu ekonomickou, zájemci o medicínu a práva na Univerzitu Karlovu, o techniku na ČVUT. Lidé studující při práci, studenti, kteří by výše jmenované nezvládli, a ti, kterým jde pouze o zkratku před jménem, půjdou na soukromé vysoké školy, kde jsou obecně nižší nároky. Mám obavy, že diskuse o školném vede směrem, který jsem viděl už několikrát v případě základního a středního školství. Existující problém se snažíme rozlousknout tím, že jej zasypeme hromadou peněz. To však není řešení.

Debata o vysokých školách by měla být širší než o zavedení školného. Měla by být o tom, proč je české vysoké školství s mnohaletou tradicí v mezinárodním srovnání na zadních příčkách. A co udělat proto, aby začalo stoupat a aby čeští absolventi byli žádanými zaměstnanci. Školné samotné nepomůže ani jednomu z těchto cílů.

O autorovi: Petr Hýl, zakladatel vzdělávací společnosti HYL